

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

zha je vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr. — Čelet leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem sed. listu (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Bismark v Trstu.

Nemško-prajzovski višji minister ali kancelar Bismark išče izdelkom nemškega obrta, fabrik in industrije na vse strani sveta potov odpreti in kupcev najti. Pograbi tudi v drugih delih sveta zemlje, kder in kolikor le more. Tako širi čast in veljavo nemštva. pa tudi gmotni blagor podpira. Nedavno so novine objavile novico, da je mogočnega kancelarja začel v oči zbadati tudi naš Trst. Namerava namreč tam ustanoviti z nemškim denarjem in z nemškimi ljudmi posebno nemško-prajzovsko parobrodno društvo — „deutsche Dampfschiffarth Gesellschaft“, — ki bi naj sčasoma prevažanje blaga po Jadranskem morji spravila v prajzovske roke in oblast. Ako se to zgodi, bilo bi nam v nečast, škodo in nevarnost.

Od Devina do Kotora je vse Primorje naše avstrijsko, prebivamo Slovenci in Hrvati. V Jadranskem morji imamo torej prvenstvo. Prajz nima niti peščice lastne zemlje tam. Ako se torej tujec ondi šopiriti začne ter nas v stran poriva, nam gotovo to ne more biti v čast. Prevažanje blaga po morji daje veliko zaslužka, redi in bogati vse Primorje. Če sedaj tujci vse to na-se spravijo, koliko oškodovanje bomo trpeli! Uže sedaj čutimo prav nemilo slabo gospodarstvo pri našem avstrijskem Lloidu ali parobrodnem društvu. Vrinoli so se namreč v vodstvo tega društva skoro sami Judi. Čeravno smo uže milijonov v podporo žrtvovali, propada društvo, a Judi se bogatijo. Ako se vrine še tujec Prajz, uničeno je društvo v kratkem, a s tem avstrijsko trgovinsko mornarstvo. Naposled Bismarkovo trgovinsko podjetje v Trstu ni brez političnega pomena. To kaže uže prošnja Würtemberske trgovske zbornice, ki je prosila v Berlinu podpore v Trstu „kamor (namreč proti Trstu) nas vleče zemljepisna lega, zgodovinska preteklost in politična skupnost“ (Oha!) in izrek Bismarkov l. 1866: Triest bleibt unter allen Umständen ein deutscher Hafen. S tem se

tuje dežele minister vtika v naše zadeve, daje pogum našim prusakom, neti narodne prepire in nadelava pot — vojski. Da Bismark v Trst sili, to je vsakako sumljivo; če se ustanovi tam še prajzovska naselbina s parobrodnim društvom, bo to nam v nečast, škodo in hudo nevarnost. Želeti je torej, da se to zabrani. Naj se društvo Lloid izpiplje Judom in vrne Avstriji in jenemu mornarstvu v Jadranskem morji!

Desterniški.

Zgodovina štajerskih Slovencev.

Naše ljudstvo, tudi na kmetih, kaj rado prebira zgodovinske knjige. Krempeljnovce: Dogodivščine štajerske zemlje so ob svojem časi šle od roke v roko in veliko pripomogle, da je narod se zavedati pričel. Toda v teku 40 let je slovstvo toliko napredovalo. slovenščina se uglasila in razvila, da bi trebalo Krempelna zelo preurediti ali novo zgodovinsko knjigo izdati. Zgodilo se je poslednje. G. Ivan Lapajne, bivši nadučitelj v Ljutomeru, sedaj meščanske šole ravnatelj in c. k. šolski nadzornik v Krškem ob Savi, spisal, založil in izdal je pri bukvarji R. Miloi v Ljubljani novo zgodovino štajerskih Slovencev.

Matica slovenska je uže pred 15 leti namerjavala izdati podobno delo pa ni dobila pisateljev, dokler se ni oglasil g. Lapajne. Začel je l. 1880 gradivo zbirati. Podpirali so ga gospodje: Majciger, Ripšl, Macun, Šumi, Jamšek, Karba, zlasti pa D. Trstenjak, M. Slekovec, dr. Kos in J. Močnik, ki so rokopis pregledali in popravili. Knjiga, v velikej osmerki, šteje 320 strani. Ako pomislimo, da g. pisatelj ni imel velikih knjigarn na razpolago, sam tudi po poklici ni zgodovinar, ampak bolj zasebni častilec zgodovine, moramo se res čuditi srečnemu vspehu štiriletnega truda. V gladkej, lehkoumljivej slovenščini beremo tukaj spisane zgodovinske dogodke, ki se nanašajo na štajerske Slovence od najstarejših časov do najno-

vejšee dobe. Vsebinska je tako razvrstena: Stari vek, Srednji vek, Novi vek, tukaj ob konci dodjana je tudi cerkvena zgodovina, kulturna zgodovina in šolstvo štajerskih Slovencev, nekateri imenitni štajerski Slovenci v novem veku, Štajerski nemški učenjaki, Razne nezgode pa tudi vesele prigodbe, Zgodovina mest in trgov.

Vse je s čudovito marljivostjo zbrano in spretno razloženo. Da je marsikaj pomanjkljivega, to priznava g. pisatelj sam. Zato prosi naj mu čitatelji dopsljejo svoje opomnje in popravke, da se porabijo za mogoči drugi natis!

Prepuščajoč podrobneje oceno strokovnjakom dobro nam došle knjige izrekamo g. pisatelju najiskrenejšo zahvalo za njegovo požrtvovalno, neumorno domoljubje.

Knjigo pa priporočamo ljubljanim rojakom, naj jo kupujejo in širijo mej narod. Veliko bo koristila. Cena vezanemu iztisu je 1 fl. 20 kr. pri g. pisatelji v Krškem ob Savi, Gurkfeld.

Desterniški.

Gospodarske stvari.

Laneno seme kot živinska klaja.

Namesto preš ali prge se na mnogih krajih pitanim volom tudi laneno seme s pridom poklada. Slasti se taka krma priporoča v drugi ali tretji pitani dobi, ko gre najbolj na to, da se krma kolikor mogoče bogata na masti napravi in da se živini prebavljanje in oddihavanje polajša in da se tako že bolj opitana goveda boleznj obvarujejo. Laneno seme jejo goveda v večji meri in bolj rada ko druga oljnata semena. Laneno seme pospešuje prebavljanje sirovega proteina t. j. jajčnega beljaka, pomnožuje izporabljenje drugih krminih delkov in pohitrjuje prijemanje na teži. Živina z lanenim semenom pre ne izgubi niti veselja do jedi niti si ne pokvari lahko želodca, če se ji tudi poprek nekoliko več krme poklada, da prej odebelijo. Že trideset let sem, tako pripoveduje neki pitavec goveje živine, pokladam svojim pitovnim govedom (600 kil žive teže) na glavo in dan s prva bolj veliko-obsežno pozneje bolj redivno rezanje z 80 litrov tropin iz žganjarije poparjeno zraven treh kil drobljanca po $\frac{1}{6}$ pa tudi po 1 kilo moke iz lanenega semena z najboljšim vspehom. Laneno seme se prav previdno v krušni peči posuši in potem v stopah ali kaki posebni za to pripravljeni mašini v tenko moko razdrobi. Ta moka se trikrat na dan v kadi z vrelimi žganjskimi tropinami popari, z drobljanci na enak način poparjenimi pomeša, razhladi, se s poparjenim rezanjem zmeša in tako pitavni živini trikrat na dan položi. Po mislih skušenih angleških pitavcev

se brez lanenega semena krepko in okusno še opitati ne dajo.

Pomoček proti driski pri teletih.

Brž ko se driska pri teletu pojavi, daje se bolenemu teletu večkrat na dan vode, v kateri se je akacijino perje ali pa tudi akacijini les delj časa kuhalo. Najbolje so mladike vej, ki niso še prestare. Ta voda se daje bolenemu teletu, dokler ozdravi. Tudi klistire iz te vode dobro delujejo. V večji meri pomaga ta voda tudi vsaki drugi večji živini v enakem slučaju. Driska pri teletih je tako pogostna in trivratna bolezen, da je vsako sredstvo, o katerem se izve, dobro došlo in pozornosti vsakega živinorejca vredno, in sicer toliko bolj, kolikor različnejše so oblike tega boljenja in kolikor manj se je dosedaj našlo sredstvo, ki bi v vsakem slučaju zanesljivo pomagalo.

Dobra pijača bolenikom in zdravim.

Vzemi sive rajnete, razreži jih s kožo vred in semensko hišico tako da so drobljanci na centimeter debeli. Teh krljev se nareže v čajino ponvico toliko, da je ponvica za dva dela polna. Če se pijača do večera pripraviti hoče, tako je treba jabelčne krlje že o polodne z vreljo vodo popariti. Na to se ponvica, seveda mora ta biti glinena ali porcelanasta, nikakor pa plehasta, polna z vodo nalije in v pečni cevi do večera stati pusti najmanj 6 ur. Pred pitjem privzame se nekoliko sladkorja in to je pijača boljša od vsakega drugega čaja. Ko se je vsa pijača raz jabelčnih drobljancev popila, se zopet na novo vode na nje nalije in drugi naliv, ki je do prihodnjega večera v topli pečni cevi stal, je skoraj ravno tako dober, kakor prvi.

Vrednost sena kot krme v primeri z drugimi krminami.

Na Angleškem so v poslednjem času poskušali in sledeče našli: 100 kil sena ima toliko krmine vrednosti v sebi, kolikor 275 zelene turšične slame, 400 kil zelene detelje, 442 ržene slame, 360 pšenične slame, 160 ovsene slame, 180 ječmene slame, 153 grahovne slame, 300 ajdove slame, 400 suhe turšične slame, 200 ajdove slame, 175 kil surovega krompirja, 500 kil strnišne repe, 300 kil korenja, 54 kil rži, 46 kil pšenice, 59 ovsa, 45 grašne in bobove soršice ali mešanice, 64 kil ajde, 57 turšice, 65 pšeničnih otrobi, 167 kil rezi iz pšenične, grahove in ovsene slame, 59 lanenega semena in 330 kil repe.

Sejmi. 12. jan. Planina, Nova cerkva, 15. jan. Gradec, 17. jan. Kapela v brežiškem okraji, sv. Peter pri Radgoni, Petrovče, Tilmič pri Lipnici.

Dopisi.

Od sv. Martina na Pohorji. III. (Sad nemško-liberalnega šuntanja). Obkoljenima žandarjema priskočijo: Anton Trglec, Franc Žigart, Lovro Ačko in odbijejo druhal. Sedaj hitita žandarja po Štefana Vrečkota, ki v Spesovi krčmi za mizo sedi; branijo ga: Jan. Vrečko, Brentuša, Hochler, Koren, Potočnik; žandar Štrucelj potegne mizo na stran in ugrabi Stefana, a v tem hipu ga Janez Vrečko od zaja oklene, da se žandar ne more genoti ne; v tej sili ugrizne žandar Vrečkota v roko, ga otrese s sebe in pehne z bajonetom v bedro, jednako tudi Hochlerja; druge odvrne žandar Belšak z bajonetom, na kar Stefana Vrečkota primeta in iz krčme ženeta mej groznim upitjem zdvijane druhali, Majal hoče z nožem nad žandarja Belšeka pa je z bajonetom odbit; naposled vrže se blizu pokopališča Štefan Vrečko na tla kričajoč: „prekleta poba, sedaj bom z nožem začel“. Toda s pomočjo župana Pristovška iz Kalš izvijeta mu nož, roki vkleneta in potem v Slov. Bistrico odženeta. V ta nemčurski „hauptkvartir“ pritisne tudi župan Anton Vrečko. Tukaj mu župan Formacher svetuje tožbo vložiti zoper žandarja. Tožbo napiše okrajnega zastopa tajnik Raswoschegg, prepiše pa Stigerjev komij.

(Dalje prihodnjič)

Od Hoč. (Šulvereinsko šolo) so tujei vrinoli Razvanjčanom s pomočjo nekotih zaslepljenih Slovencev. Za ovo šolo imajo poseben krajni šolski svet; načelnik mu je tujec Förster, doma iz Saksonskega, imajoč neko službo na južnej železnici, njegova žena pa poseda gruntič tukaj; šolski ogleda pa je mariborski Bankalari. Bila je nedavno seja, da se določi za 100 slovenskih otrok, nemški so le 3, ki pa tudi slovenski znajo, v katerem jeziku bi se naj poučevalo. Förster predlaga: Unterrichtssprache deutsch; Bankalari pa meni, da tako učitelj ničesar ne opravi; katehet č. g. Šalamon trdi, da mora biti poučni jezik za slovensko deco slovensk, nemški jezik pa se naj pravilno uči kot poučni predmet; naposled obvelja učitelja Hariha predlog (mož je nekje od Velikoveca prišel): „Unterrichtssprache deutsch, mit Zuhilfenahme des Slovenischen“. G. kateket stori protinasvet upirajoč se na § 21 in 22. drž. šol. postave, katera velja tudi za Razvanjsko šolo, ker je javna ter zahteva, da se otroci slovenski poučujejo, ker so Slovenci, da bodo slovenski katekizem čitati znali, sicer ni mogoče katekizma učiti. Sedaj ima okrajni šolski svet razsoditi. Hočkega šolskega sveta načelnik Novak vabi k sejam ude ob nedeljah, kedar duhovnik priti ne more. Vkljub temu pa je kazn 2 fl. zaukazal plačati katehetu, ki ni mogel priti. Ta se je dalje pritožil.

Iz Brezic. (Posojilnica v Pišecah) imela je 28. pretečenega meseca prvi občni zbor. Pri pregledu računa videlo se je, da je mlada posojilnica v prvem polletju krepko delovala, imela je 17.121 gl. prometa. Posojevala je denar delomo v domači fari, deloma v sosednih, celo v kozjanskem okraji, kar je že „Zadruga“ hvalevredno priznala. Čisti dohodek se je primerno razdelil; porabilo se je 420 gl. za rezervni fond, da dobi posojilnica z svojo „posebno rezervno“ trdno podlago, dalo se je nekaj podpore šoli v Pišecah in nakupilo srček „Narod. doma“.

Iz Šmarije pri Jelšah. (Čitalnica — častna uda.) Leto dni že obstoji tukajšnja „Narodna Čitalnica“. Vsak začetek je težek, in Čitalnico na noge spraviti v malem trgu tudi ni lahko. Vender se nadejamo, da je naše bralno društvo zdaj na trdnih nogah: to kaže prvič število udov (122) in drugič pa jako povoljno poročilo našega društvenega „financministra“, ki nam je pokazal in povedal, da ima blagajnica naša okoli 70 gl. čistega prebitka. Bog daj, da bi mogli tudi takó naprej delovati, da dosežemo zmerom bolj namen, ki ga imamo pred seboj: „Širiti narodno zavest, ogrevati se za mili naš jezik, vzpodbujati se vzajemno za obrano narodnih pravic in zabavati se na pošten način z branjem časopisov, narodnimi veselnicami. — Dne 26. decembra smo imeli občni zbor in pri tem smo imenovali za častna uda svoja velečastita gospoda Božidarja Raiča in dr. Lavoslava Gregoreca, neumorna in neustrašena prvoboritelja za narodne pravice naše! Bodi Jima to imenovanje kot skromen izraz globokega spoštovanja in velike hvalečnosti.

Iz Ptuj. (Gospodarska podružnica ptujska.) kateri je zloglasni politični postopač ptujski nedavno v Tagesposti „nedelavnost in nebrižnost“ očital, imela je 4. decembra pr. l. svojo sejo v prostorih Muršečeve gostilnice. Udeležba bila je osobito od meščanov zelo mnogobrojna in se ukrenilo kar utegne vse spodnještajerske stanovalce, zlasti one iz ptujškega, zanimati. Uže lansko leto je podružnica ptujska za svoj prihranjeni denar v obližji mesta primerno zemljišče kupila v namen ustanoviti drevesnico za ptujski okraj, iz katere bodo posestniki in prebivalci tega okraja dobivali po najnižji ceni požlahtnena dnevesca krajevnim razmeram najugodnejših in najprimernejših sort. Učitelj K. je prostovoljno s pomočjo stalnega delavca, katerega bo podružnica plačevala, prevzel vodstvo in oskrbovanje drevesnice. Z drevesnico bo v tesni zvezi praktičen pouk v sadjarstvu in kmetijstvu sploh kajti vseh imenitnejših opravil v drevesnici se bodo udeleževali šoli odrasli mladeniči iz ptujške okolice, da se na ta način izgoje umni sadjerejci in kmetje sploh. Da sadjarstvo našemu zelo ubo-

žanemu kmetu lepe dohodke prinaša ter mu stoterno trud in skrb povrača, so naši kmetje letos dovolj prepričali se. Jednako drevesnico tudi snujejo v Slov. Bistrici za ondotni okraj; gorko bi bilo želeti, da bi še ostale podružnice s pomočjo okrajnih zastopov sadjarstvu toli ugodnega spodnjega Štajerskega enake okrajne drevesnice ustanovile v prid in blaginjo spodnještajerskih prebivalcev, v čast in slavo cele dežele. Tudi v Ptujji smo imeli 21. in 22. decembra pr. l. krasno razstavo ženskih ročnih del, katero je priredila slavnozna zasebna učiteljica te za krasni spol prekoristne in prepotrebne stroke, gos. Kunstek-ova. Razstavo obiskujoče občinstvo je občudovalo prekrasne izdelke nežnih rok, priznavalo soglasno sovršenost in umetelnost razstavljenih proizvodov ter izreklo željo, naj bi se vsako leto jednake razstave prirejale.

Iz Velenja. (Izredno nesreč.) Ni blizu hiše, katero bi bil lani Bog s tolikimi nesrečami obiskal kakor hišo našega občje spostovanjega župana g. Janeza Raka, Bilo je meseca sušca ko mu pogine krava, kojo je par dni popreje prodal pa še ne oddal, za 135 fl.; meseca aprila uide mu 680 litrov najdražje vogerske starine, meseca maja pa mu pogine krasen žrebec vreden okolo 300 fl.; potem pa je bil en čas mir, kajti da je krava povrgla mrtvo tele, druga pa ga ubila so malenkosti, ki se pogostoma pripetijo, ali najhujše še čaka. Meseca oktobra zboli in po kratkej pa mukepolnej boleznii umerje mu ljubljenece celega trga, mlajši sin Ivan, ali niso se še solze posušile ko že leži na mrtvaškem odru starejši sin Joško fant čudo bistrega uma in muzikaličnega posluha; ali da je mera trpljenja dopolnjena, umerjejo mu dné 5. grudna še dragi oča, obč. sp. Jožef Rak, tržan v Velenji. Rajniki bil je prvi v našem okraji, ki je gojil krasne drevesnice, koje bodo še dolgo pričale koliko trudil se je blagi gospod v povzdigo sadjoreje in sploh kmetijstva. — Bodi mu hvala za vse kar je v korist kmetijstva storil. od nesreč stiskanemu sinu pa mislim da vsi čislani bralci v duhu pošljete v tolažbo besede pobožnega Joba. Bog je dal, Bog je vzal, pa Bog bo zopet dal.

Iz Ptujja. (Izplačanje obligacij od leta 1809) iz deželnega zaklada v Gradci se vrši po postavi od 10. junija 1884, šte. drž. zak. 97, kakor je „Gospodar“ zadnjič omenil. Vsled tega sem dobil od več strani pisma, iz kojih razvidim, da še stranke od omenjenih. od časov francoske vojske izvirajočih, sedaj niso popolnoma podučene. Torej bodi rečeno: Od leta 1797 naprej do leta 1810, ko je francoska vojska našo deželo večkrat in dalje časa oblegala, so bili kmetje prisiljeni, tej vojski vse, kar je potrebovala, da se preživi, privržati; tako so nekteri takrat: par volov, kravo, zrnje itd. nemudoma dati morali. Čez to se njim je izročil

takozvani „Lieferungsschein“ in tudi „Kassaschein“. Taki „Kassaschein-i“ se še zdaj pri posameznih strankah nahajajo, so iz debelega papirja in mnogo manjši od sedanje papirne pole. Največ teh kasašajnov je od leta 1800, 1810 in 1811. Kar pa se štajerskih deželnih obligacij (st. št. Dom. Obligationen) tiče, nanznamjam, da je od teh do sedaj deželna zaklada obresti plačevala, ako se je stranka za nje oglašila, ali v največih slučajih se je to iz nevednosti opustilo. Deželne obligacije od leta 1813 so na velikem papirji in brez posebne barve, kakor postavim državne obligacije. V začetku imajo veliki S (steierisch-ständisch). Za lieferungsscheine, kasašajne in domestikalne obligacije se do sedaj nikdo ni zmenil in se tedaj med starimi pismami nahajajo. Tam se tedaj naj poiščejo in zarad izplačanja ob pravem času pri deželni blagajnici (Landes-Obereinehmeramt) pokažejo. Razun teh obligacij pa še imajo občine „državne obligacije“; take so od leta 1867 do 1880 najprej in imajo podpis: Wien am 1867 itd. Für die k. k. Direction der Staatsschuld. Na take državne obligacije, od kojih se obresti pri posameznih davkarijah izplačujejo, se v postavi od 10. junija 1884 ni oziralo in se tedaj glavnice glede takih letos ne bodo izplačevale.

Anton Gregorič.

Od sv. Andraža v Slov. gorici. Pred nekterim časom sem v „Slov. Gosp.“ čital, da so se ptujski posilinemci pri seji okrajnega zastopa hudo repenčili, ker so se nekteri udje kmečkega stanu „predrznili“ v javni seji „slovenski“ govoriti. Štacunar Ekl „so“ zarad tega posebno hudi bili in so zahtevali, naj se njim vse po nemškem raztolmači. Na to pa jaz enkrat slučajno v Ptuj pridem in kaj zapazim? Gospod Ekl so pred štacuno možato stali in nam kmetom „cajh“ in sukno ponujali, ali to v tako lepem slovenskem jeziku, ka bilo kaj! Ja, če se za ljubi kruh ide, potem je vse drugače; v takem slučajii vsi Ptujčanje dobro slovenski znajo. Mi kmetje pa vse to dobro opazujemo in si le samo take za prijatelje šteujemo, kateri tudi takrat slovenski znajo, kedar gre za naše stare pravice!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Železnico Albrehtovo kupila se je država; sedaj imamo torej uže veliko železnic v oblasti, da lahko vlada upliva na tarife. — Državni zbor snide se 20. t. m. Predložijo mu prošnjo za uravnavo duhovske kongure (plače), katero je podpisalo 6000 duhovnikov. Nove volitve bodo meseca maja, liberalci se uže pripravljajo, zlasti bivši minister Chlumecky krmi na Dunaji časnikarji, 3 Jude, ki pišejo sestavke in jih razpošiljajo, pri nas posebno v Gradec, Maribor in Celje, da se na-

tisnejo in med ljudi poganjajo. — Nemški konservativci v Salzburgu hočejo katoliško vseučilišče, kajti iz sedanjih liberalnih prihaja preveč nevercev; društvo za novo vseučilišče šteje uže 500 udov, pokrovitelj mu je nadškof Salzburški. — Minister Falkenhayn namerava upeljati „kmetske zbornice“ podobne trgovinskim. Bog daj, tako pride saj enkrat kmet sam do besede. — Moravski nadškof v Olomuci in škof v Brnu izdala sta lepa pastirska lista, v katerih verne vabiti, naj hvaležno obhajajo 1000letnico smrti sv. Metoda. — Urednik vladinega lista slovenskega v Ljubljani, J. Šuklje, gre kot profesor na Dunaj. — Gimnazija v Zadru, Spljetu postane hrvatska, ital. dijakov je premalo; pl. Pavič, bivši mariborski okrajni glavar, pustil je službo, ker so Hrvati tako zahtevali. — Na Vogerskem so prijeli v Nitri nekega plemenitaša Byrlija, ker je za 150000 fl. ljudi goljufal s ponarejenjem menjic. — Hrvatski sabor je izvolil regnikolarni odbor, ki bode z vogerskimi poslanci pregledaval nagodbo z Madjari od leta 1867.

Vnanje države. Staro leto je za Španijo strašno končalo; potres je mnogo mest, trgov, cerkva razdjel, več tisoč ljudi je mrtvih, cerkve so nekatere v zemljo se pogreznole, da samo zvonikov križ iz tal moli, v mestu Alhami je 1300 hiš razrušenih in 310 ljudi ubitih; podrobnosti še prav znane niso; potres se je po dvado trikrat ponavljal; šibe potresa, reši nas, o Gospod! — Nemški cesar Viljem je novega leta dan generalom rekel, da bo letos mir, ako pa vojska, se na oficirje zanaša; proti Rusiji stavijo Nemci zmiraj več trdnjav in sploh Rusom nagajajo, kder le morejo. Rusi to vedó in tudi storijo nasproti, kar se da; od Saratova do Jekaterinograda potegnejo v Sibirijo novo železnico, v Kuldži zbirajo vojakov proti Kitajcem in tudi Koreje se hočejo polastiti. — Grki ščujejo Turke zoper slovanske Bolgare, da bi ti bili poklani ali pa iz Macedonije pobegnoli. — V osrednji Afriki ob reki Kongo osnovali so evropski državniki novo državo, njeni kralj bo belgijskega kralja bratič, ki je še komaj 10 let star, dokler ne doraste, bodo namestniki gospodarili zamorcem v Kongo-državi. — Kitajci in Francozi pripravljajo se na nove boje, prvim pošiljajo nemški „liferanti“ orožja, streliva itd. — Angleški general Wolseley se je peljal z vojaki po reki Nil na 16 ladjah, da reši Gordona iz Kartuma, ladje so se porušile in sedaj marširajo Angleži mej strašno vročino skoz puščavo v Berber. — Na južno-izhodnji strani Afrike so Nemci zasedli morsko pristanišče sv. Lucije, a kmalu dojdejo Angleži in preženejo Nemce in potrgajo nemške zastave. — V Ameriki je umrl Morsé, ki je izumil telegraf, kakor ga sedaj rabimo. — Naposled bode še omenjeno, da bodo Rusi tudi obhajali 1000-

letnico sv. Metoda, iz Moskve pridejo romarji v Velehrad, za priprave je nabranih 6000 rubljev!

Za poduk in kratek čas.

Trdnjave pod Pohorjem in za Dravo.

III. Te dni sem bil v pohorski Ribnici. Čudil sem se, kako izvrstno tam nemški kramljajo, meni je bilo tesno pri senci. Vprasal sem tedaj; ali tukaj ljudje slovenski ue znajo? Odgovorilo se mi je, da. Odgovori na moja štirikratna slovenska vprašanja so bili pa nemški. Bil sem pri odličnem pospodu, želeč z njim v maternem jeziku se razgovarjati. On čisto nemški govori. Bil sem v krčmi, pa slovenski niso hoteli govoriti, ker menda le nemški znajo. Šel sem s pobitim srcem spat. Še nekaj. Tam v nemški Ribnici sem izvedel, da so osnovali nemški šulverein, kateri ima svoj sedež na „Velki“ t. j. ondi, kjer se Lukamatija vstavlja. Kakor se je vže bralo, so 14. septembra „šulvereinarji“ tam pri Milemotu sejo imeli. Nadpokroviteljstvo šulvereina pa ima Ribnica v rokah. To vse sem izvedel v Ribnici, zatoraj vsak lahko razumé, da mi je bilo tesno pri senci in ne bo se pohujšal, ako mu izpovem, da sem drugo jutro popihal proti domu. Iz vsega sledi pa to: Dokler se bodo učeni in odlični gospodje sramovali v maternem jeziku govoriti, bo slabo z nami stalo. Jaz sem sicer čul, da se v Ribnici nemški repenčijo, pa vendar verjeti nisem hotel, da bi bila Ribnica v čisto nemško kožo smuknila. Zdaj sem prepričan. Bogu hvala in slovenskim probuditeljem, da ni povsod taka. Da ne bo še kje taka, prosim, naj za brani vsak slovenski domoljub.

Smešnica 2. Malo pahnen grof obišče sosedno grofinjo, ki je ravno pri mizi sedela in za uboge šolarje in šolarice obleko šivala, da jim podari. Grofu se to pod nos pokadi in vpraša: žlahtna gospa, zakaj rajši lepih knjig ne čitate namesto da se ziglo ukvarjate? Grofinja mu odgovori: zato, ker čujem praviti, da je uže preveč knjig na sveti, nikdar pa ne, da je preveč sraje, nogovic.

Razne stvari.

(Svitli cesar) so za novo šolsko poslopje v Laporji darovali 200 fl.

(Ptujška čitalnica) priredi veselice 11. in 25. januarja, 2. 8. in 15. februarja, vselej ob 8. uri zvečer.

(Javno priznanje.) Šmarijska čitalnica je č. g. Božidara Raiča in č. g. dr. Gregoreca imenovala za častna uda.

(Čitalnica mozirska) ima svoj občni zbor dne 11. t. m. ob 3. popoldne. Spored: 1) govor, 2) račun, 3) volitev, 4) nasveti, 5) zabava s petjem, deklamovanjem in govori.

Odbor.

(Umrl) je knez Adolf Auersperg, bivši liberalni minister.

(Sklali) so blizu sv. Lenarta v Slov. goricah fantje nekega Roberta Rükschlina.

(V Ameriko) potegnola sta dva mladiča iz Ljutomera, ko sta očetu ukradla 115 fl. V Mariboru ju pa vstavi telegraf, 96 fl. še sta imela pri sebi.

(Najlepši slovenski list) je „Slovan“ v Ljubljani. Krasna letošnja številka ima lepe podobe: Knezoškof Pogačar, Rojstvo Kristusovo, slika al fresco v novi stolni cerkvi djakovski, Slap Savice, dve šaljivi podobici. Pisava je odlična, politika jedrnega slovenska. List izhaja 1. in 15. dan vsakega meseca in stane za četrt leta 1 fl. 15 kr. Slovenci, ne bode žal nobenemu, kdor se naroči na ta izvrstni list. Sedaj je v pravem tiru.

(Savinjski Sokol) dobil je nov odbor. Izvoljeni so gospodje: J. Vrankovič, starosta, J. Pirš, podstarosta, M. Levstik, M. Bunc, R. Škoflek, V. Trobej, odbornik. G. Lipold je zaradi bolehnosti mesto staroste položil. Sokol priredi sv. Metodu v čast ljudsko slavnost v Mozirji.

(Starostno doklado) dobil je učitelj g. Cvirn v Frauheimu.

(Legar v Ribnici) na Pohorji pobral eden dan očeta Miklavca in hčer, tudi Petra Miklavca se je lotil in č. g. kaplana pa uže okrevati. Oča Miklavca bil je dolgoleten naročnik „Slov. Gospodarja“, trden Slovenec in več časa župan. Naj počiva v miru.

(G. Ambrož) bivši preganjani profesor v Mariboru, rodom Korošec, in sedaj profesor v Kočevji imenovan je za c. k. šolskega nadzornika.

(Na Prekmurskem) v Soboti začel je izhajati tednik madjarsko-slovenski; velja na 1/4 leta 75 kr. V prvej številki se priporočuje 40—50 tisoč Slovincem, naj se učijo „vogerski.“

(„Popotnik“) list za šolo in dom, je kaj vrlo vredovan, zlasti dopali so nam sestavki: „Versko-nravna vzgoja v narodni šoli“ in „kako se naj budi ljubezen do cesarja, očetnjave, domovine“, Izhaja v Leonovej tiskarni v Mariboru 10. in 25. vsaki mesec ter velja za pol leta 1 fl. 60 kr.

(„Ljudske knjižnice“) prvi snopič je prišel na svitlo, ali ker do sedaj nismo imeli od c. k. glavarstva dovoljenja ga naročnikom pošiljati, prosimo naj blagovolijo potrpeti do bodočega tedna. Takrat bo vse v redi!

(Slovenski trgi) ki še ne volijo z mesti, pripravljajo prošnje za to pravico. Treba navesti število prebivalcev, volilcev in znesek

davka vseh katerim županuje tržki župan. Prošnje se izročijo državnim poslancem: dr. Vošnjaku, Rajču, Goedelnu.

(Mariborska čitalnica) priredi vsako soboto večerno zabavo, 14. februarja bode ples.

(V Sevnici) sta bila obsojena Leopold Kuscher na 48 ur, Urša Kuscher na 20 ur zapora, ker sta redarstvo žalila, ko je nemško-liberalni volilni oklic s sten jemalo, Lovro Selak pa je bil policijsko odpravljen, v šulvereinskejšoli so trije učitelji pa zelo malo otrok.

(Sprli) so se glavarji nemškega šulvereina na Dunaji: Weitlof, Kopp, Menger, Ba-reuther so odboru hrbet pokazali. To utegne celi šulverein zdrobiti.

(Za pogorelce v Trnovcah) darovali so č. g. Anton Pajmon v Novišti 7 fl., č. g. Sovič v Stopercah 3 fl. 77 kr., neimenovan iz Ptuja 5 fl., č. g. Petan v Venčeslu 8 fl., nekdo iz Spielfelda 2 fl., č. g. Košar v g. Polskavi 8 fl. 50 kr. iz Monsberga 1 fl. 30 kr., preč. g. kanonik Ivanc 7 fl., dvorni kaplan č. g. Zidanšek 4 fl., č. g. Rath od sv. Lovrenca 3 fl. 40 kr. Bog plati.

G. Cenc, župnik.

(Javno zahvalo) izreka slavnej posojilnici v Pišecah, ki je 10 fl. darovala ubogim učencem za obleko in obutev pa vsem, ki so 28. pr. m. veselici se udeležili, ki je dala za isto svrha 15 fl. čistega dohodka. Anton Kokot, nadučitelj.

(Ptujaska posojilnica) imela je dec. dohodkov 4926 fl. 32 kr. in 5538 fl. 21 kr. izdatkov, torej prometa 10.464 fl. 53 kr. celo leto pa 107.372 fl. Lehko torej ptujski liberalci obupno piskajo na vse strani. Slava možem slovenskim, ki nam pomagajo v denarnih zadevah na lastne noge!

(Bralno društvo Edinost) v Središči ima 11. jan. t. l. občni zbor ob 6. uri zvečer v društvenih prostorih: 1. poročilo vodstva, 2. polaganje računov, 3. volitev predsednika in 6 odbornikov, 4. razni predlogi.

(Cena hmelju) neizpremenjena, vendar kaže se, da bode kupčija zopet živahnejša, kar je našim hmeljarjem želeli, ki še imajo okolo 2000 centov hmelja za prodati.

(Vendar enkrat razpisane) so občinske volitve v Ormoži: dne 10. t. m. voli III. red (167 volilcev), 12. jan. II. red (31 volilcev) in I. red (12 volilcev, zadnje volitve so bile l. 1880., in v Konjicah, kder voli II. red 13. in I. 12. jan. t. l.

(Novo veteransko društvo) snuje po silinemec Raswoschegg v Slov. Bistrici; bržčas hoče le mrežo razpeti za prihodnje volitve; Slovenci se mu torej ne bodo dali uloviti.

(Celovski „Kres“) objavlja v 1. letošnji številki sestavke, katere so spisali g. Hauptmann, dr. Stojan, Scheinigg, dr. Sket, g. Funtek, Cilenshek, Rutar itd. List velja 2 fl. za 1/2 leta.

Loterijne številke:

V Trstu 3. januarja 1885: 58, 86, 46, 1, 16
V Linci " " 10, 13, 48, 24, 37
Prihoduje srečkanje: 17. januarja 1885.

Štv. I. prinaša te spise: 1. Gorazd: Mi vstajamo! Pesem. 2. Dr. Fr. Detela: Veliki grof. Zgodovinski roman. 3. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih, 22. Pod hruško. 4. Jos. Staré: Pisma iz Zagreba. IX. 5. J. Stritar: Pravo junaštvo! Podoba iz kmetskega življenja. 6. Ivan Šubic: Nekoliko črtic o krvi naši. 7. J. K.: Pastir in vila. Balada. 8. Fr. Wiesthaler: Slavni Slovenci. I. Dr. Janko Zupan. 9. Svojmir: Drobne pesni. 1. 2. 10. Janko Kersnik: Agitator. Roman. 11. Jos. Vesel: „Križanje Krista“. 12. Književna poročila: I. S. R.: Werand de Graz. 13. Ivan Franke: Umetniške starine na Gorenjskem, 14. * * * Petdesetletnica pesmi „Hej Slovani“. 15. Slovenski glasnik. 16. Janko Kalan: Šah. — „Ljubljanski Zvon“ izhaja v mesečnih zvezkih po 4 tiskane pole velike osmerke obsežnih ter stoji za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrti leta 1 gld. 15 kr.

Učiteljska služba

na trirazrednici v **Cirkovcah**, IV. placilnega razreda je izpraznjena. Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni naj svoje prošnje do 15. februarja 1885 pri krajnem šol. svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuji
dne 2. januarja 1885.

1—3 **Predsednik:**
Premmerstein.

1—2 **Ponudba.**

Pod jako ugodnimi pogoji se brez odloga daje v najem štacuna za malo trgovino in kovačnica z enim ognjem, oboje tik okrajne ceste blizu farne. Več pové **M. Vranjapeč** pošta **Velenje**. Vprašanju naj se priloži marka za odgovor.

Služba organista in mežnarja

se odda pri farni cerkvi sv. Mihela pri Šoštanji. Prošniki se imajo do 1. sušca osebno oglašiti pri cerkvenem predstojništvu ter svojo spretnost na orglah in v petji dokazati.

Božidar Poglšek,
1-3 župnik.

Glasnik slov. slovstva.

Spisal Anton Janežič. — Mehko vezan 20 kr.

Blaže in Nežika v nedeljskej šoli.

Učiteljem in učencem v poskušnjo spisal A. Slomšek. III. natis. Mehko vezano 48 kr.

Stric Tomaž ali življenje zamorcev v Ameriki.

Za Slovence izdelal J. B. s 6 podobami. Mehko vezano 30 kr.

Cerkvene pesmi za šolsko mladež,

drugi zboljšani natis, ker je prvi že močno pošel. Dobivajo se mehkovezane po 8 kr. pri

J. LEON-u,

tiskarji v Mariboru, šolska ulica 2.

2-2

Oznanilo.

Hranilno in posojilno društvo z neomejenim poroštvom v Ptuji, daje na znanje, da se od zdaj uraduje vsaki

pondeljek, četrtek in petek

predpoldnem od 8. do 12 ure in popoldne od 2. do 6. ure.

Izplačuje se pa le vsaki **pondeljek in četrtek** od 9—12. ure predpoldnem.

Uradnica:

v „Narodnem domu“ v pritličji.

Opazka: Hranilne vloge obrestujejo se s 5 % t. j. 5 gld. od 100 gld. na leto in se sprejemajo od vsakega, če je ud društva ali ne.

Denarji pa se izposojujejo po 6 % t. j. 6 gld. od 100 gld. na leto.

Natančnejša pojasnila dajejo se v navedenih dnevih v uradnici. Tudi društvena pravila dobijo se brezplačno v teh dnevih.

V Ptuji 28. decembra 1884.

Ravnateljstvo.

Priznano nepokvarjene izvrstne
voščene sveče
izdelujejo
P. & R. Seemann v Ljubljani.

FRANC SWATY,

Ukoristitev vinskih ostankov, fabrika
žganic, likere, Franz-žganice in ko-
gnaka

v Mariboru.

Fabrika: v Schmidererjevej ulici št. 3 in 4.

Zaloga: v Koroškeje ulici šte. 20.

priporoča svojo izvrstno žganico iz
muškato-vega tropinovca

s poroštvom za pravo, vleženo blago.

Šaljivi list „Jurij s pušo“

nastopi II. tečaj v večji obliki z izbor-
nimi podobami ter velja celo leto 3 fl.,
 $\frac{1}{2}$ leta 1 fl. 50 kr., $\frac{1}{4}$ leta 80 kr. De-
nar in pisma pošiljajo se na uredništvo
„Jurija s pušo“ v Trst. 2-3

Harmonična zvonila

jarmi vred proti poroštvu, da so dobro
vglasbena in iz najfinaše robe.

Zvončke za na steno, zvončke za
službo v cerkvi, za 3, 4, 5 glasov po
6, 8, 10 fl. eden. Dalje:

Cerkvene svetilnike

lustre, svetilnice, svetilnike za na steno,
kanontablice, masivne iz zmesi zlata po-
dobne po izvrstno okusnih modelih lite, ki
se krasno svetijo, kakor bi zlate bile,
in so trpežne za več, kakor 100 let, so-
lidno delane n jih po nizkej ceni pri-
poročuje

Albert Samassa

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in
gasinega orodja

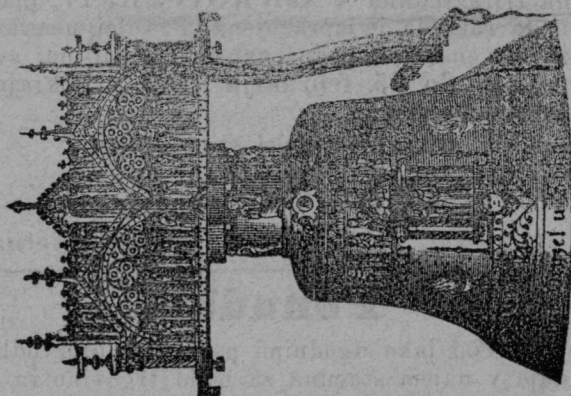
v Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in
franko.

Najnovejši
HITRI RAČUNAR
v katerem se
iznesek vsakoršne kupčije
vže izračunjeno najde, se dobiva v
J. Leon-ovi tiskarni
v Mariboru
Šolska ulica 2.

Livarna, Badgasse Nr. 9, blizo sl. cerkve.	 C. kr. privil.	Številnih priznanih za zlato zvonore je priredjenih za ogled.
---	---	--

zvonarna in livarna
g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,

zliva posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli do želi, boji v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lahko zvoni in v zvoniku nič ne tresse.

Imam tudi harmonična zvonila ali zvončke na prodaj!